

Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland

Sentralbanksjef Øystein Olsen. Innledning til høring om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland 2015 i Stortingets finanskomiteé.

[Høringen på nett-TV \(Stortinget, Høringssal 1\)](#)

Med forbehold om endringer under fremføringen.

Takk for invitasjonen til å snakke om forvaltningen av Statens pensjonsfond utland.

Rammeverket for forvaltningen av fondet sikrer en klar ansvars- og rolledeling mellom eier og forvalter. Sentrale rammer og veivalg forankres i Stortinget og fastsettes av Finansdepartementet. Norges Banks rolle er å forvalte fondet og gi råd om videreutvikling av strategien. Mandatet fra Finansdepartementet angir målsettingen for Norges Banks forvaltning: Banken skal søke å oppnå høyest mulig avkastning på kapitalen innenfor nærmere angitte rammer.

Fondet har vokst og kompleksiteten har økt over tid. Hovedstyrets rolle er å følge opp den operative forvaltningen av fondet, og å utøve strategisk ledelse. Hovedstyrets kapasitet er utvidet. I fjor høst opprettet hovedstyret to nye underutvalg, et risiko- og investeringsutvalg og et eierskapsutvalg. Begge ledes av den nye visesentralbanksjefen.

Det er etablert et omfattende system for styring og kontroll med kapitalforvaltningen. Den løpende forvaltningen er delegert til Norges Bank Investment Management, som rapporterer tilbake til hovedstyret om avkastning, risiko og etterlevelse. Internrevisjonen er hovedstyrets kontrollorgan. Representantskapet har en viktig rolle som Stortingets tilsyns- og kontrollorgan.

Norges Bank legger stor vekt på åpenhet om forvaltningen av fondet. I tillegg til årsrapporten og en særskilt rapport om ansvarlige investeringer, har vi i år publisert to nye rapporter – en utvidet rapport om avkastning og risiko og en rapport om unoterte eiendomsinvesteringer.

Unoterte investeringer er et av temaene i årets stortingsmelding. Departementet legger opp til en helhetlig styring av markeds- og valutarisiko i SPU. Avkastningen på unotert eiendom skal nå måles mot avkastningen på aksjer og obligasjoner.

Ved årsskiftet var 2,4 prosent av fondet investert i unotert eiendom. Eiendommene eies gjennom datterselskaper. Norges Bank har opprettet datterselskaper i flere land, inklusive Storbritannia, USA og Luxembourg. Ved valg av jurisdiksjoner legger vi vekt på om juridiske rammeverk er forutsigbare og velprøvde. Ved å investere gjennom datterselskaper beskytter vi fondet mot krav som kan oppstå knyttet til unoterte investeringer. Lokale skatteregler og bilaterale skatteavtaler har også betydning.

Hovedstyret har fastsatt prinsipper for håndtering av skatt, med basis i bankens mandat fra Finansdepartementet. Norges Bank følger en forsvarlig markedspraksis og beskytter den skatteposisjonen SPU har som statlig fond investert i utlandet.

Det er full åpenhet om Norges Banks opprettelse og bruk av datterselskaper i forvaltningen av eiendomsinvesteringene. Kontrollorganene, blant annet Representantskapet og bankens revisor, har fullt innsyn, på samme måte som i andre deler av forvaltningen.

I brev til Finansdepartementet fra november i fjor beskrev vi bankens erfaringer med unoterte eiendomsinvesteringer, investeringer i partnerskap og bruk av datterselskaper. Det fremgår av brevet at banken utreder muligheten for også å benytte norske datterselskaper.

Jeg vil avslutningsvis knytte noen kommentarer til fondets resultater. Gjennomsnittlig årlig brutto meravkastning for aksje- og obligasjonsporteføljen siden oppstart er 0,25 prosentenheter etter første kvartal i år. Dette er et godt resultat gitt rammene som er fastsatt for forvaltningen. Forvaltningskostnadene er lave og målt som andel av kapital til forvaltning har de falt over tid. Kostnadene tilsvarte 0,06 prosent av kapitalen i 2015.

I den utvidete rapporten om avkastning og risiko, som ble publisert i mars, brytes meravkastningen ned på overordnede investeringsstrategier. Rapporten analyserer også kostnadene og sammenstiller avkastningen med ulike mål på risiko. Hovedstyret mener at analysene støtter opp under konklusjonen om gode resultater i forvaltningen.